

IETEIKUMS Nr. P1

(2009. gada 12. jūnijs)

par spriedumu *Gottardo* lietā, no kā izriet, ka gadījumos, kad dalībvalsts noslēdz divpusēju sociālā nodrošinājuma līgumu ar trešo valsti, šai dalībvalstij ir pienākums nodrošināt darba ņēmējiem, kuri ir citas dalībvalsts pilsoņi, tādas pat priekšrocības, kādas iegūst tās pašas pilsoņi atbilstoši šim līgumam

(Dokuments attiecas uz EEZ un uz EK un Šveices nolīgumu)

(2010/C 106/14)

ADMINISTRATĪVĀ KOMISIJA SOCIĀLĀS NODROŠINĀŠANAS SISTĒMU KOORDINĀCIJAI,

periodi tiktu saskaitīti kopā, kā paredzēts divpusējā līgumā starp Itāliju un Šveici attiecībā uz šo valstu valstspiederīgajiem.

ņemot vērā 72. panta a) punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulā (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu⁽¹⁾, kurā paredzēts, ka Administratīvā komisija nodarbojas ar visiem administratīviem jautājumiem vai interpretācijas jautājumiem, kas izriet no Regulas (EK) Nr. 883/2004 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu⁽²⁾,

(4) Šajā lietā Tiesa nolēma, ka gadījumos, kad dalībvalsts noslēdz starptautisku divpusēju sociālā nodrošinājuma līgumu ar trešo valsti, kurā paredzēti šajā trešajā valstī uzkrātie apdrošināšanas laikposmi, kas jāievēro, lai iegūtu tiesības uz vecuma pabalstiem, vienlīdzīgas attieksmes pamatprincips uzliek šai dalībvalstij pienākumu nodrošināt citas dalībvalsts pilsoņiem tādas pat priekšrocības, kādas iegūst tās pašas pilsoņi atbilstoši šim līgumam, ja vien nav objektīva pamatojuma to atteikt (34. punkts).

ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 883/2004 72. panta c) punktu, kurā paredzēts, ka Administratīvā komisija stiprina un attīsta sadarbību starp dalībvalstīm un to iestādēm sociālās nodrošināšanas jautājumos,

(5) Saistībā ar šo Tiesa norādīja, ka veids, kā tā interpretēja Padomes Regulas (EEK) Nr. 1408/71⁽⁴⁾ 1. panta j) punktā (tagadējais Regulas (EK) Nr. 883/2004 1. panta 1. punkts) iekļauto jēdzienu "tiesību akti", nevar ietekmēt katras dalībvalsts pienākumu ievērot vienlīdzīgas attieksmes principu, kas paredzēts EK Līguma 39. pantā.

tā kā:

(1) Regula (EK) Nr. 883/2004, kas pieņemta, pamatojoties uz Eiropas Kopienu Līguma 42. un 308. pantu, ir būtisks instruments, izmantojot Līgumā paredzētās pamatbrīvības.

(6) Tiesa uzskatīja, ka starp dalībvalsti un trešo valsti noslēgta starptautiska divpusēja līguma līdzsvara un savstarpējības rakstura izjaukšana nevar būt objektīvs pamatojums, lai dalībvalsts, kas ir puse šajā līgumā, atteiktos attiecināt uz citu dalībvalstu pilsoņiem priekšrocības, kuras ar šo līgumu iegūst tās pašas pilsoņi.

(2) Princips, kas aizliedz diskrimināciju pēc valstspiederības, ir būtisks vieds, kā aizsargāt darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, kā paredzēts EK Līguma 39. pantā. Tas nozīmē, ka pilnībā jālikvidē ar nodarbinātību, atalgojumu un citiem darba nosacījumiem saistīta diskriminācija starp dalībvalstīs dzīvojošiem darba ņēmējiem un migrējošajiem darba ņēmējiem.

(7) Tiesa noraidīja arī iebildumus par to, ka iespējams finanšu izdevumu pieaugums un administratīvās grūtības, sadarbojoties ar attiecīgās trešās valsts kompetentajām iestādēm, var būt par pamatu tam, ka dalībvalsts, kas ir divpusējā līguma puse, neievēro savus Līgumā paredzētos pienākumus.

(3) *Gottardo*⁽³⁾ lietā Eiropas Kopienu Tiesa lēma, pamatojoties uz šo principu, kas izklāstīts Līguma 39. pantā, attiecībā uz Kopienā dzīvojošu personu, kura bija strādājusi Francijā, Itālijā un Šveicē. Šai personai nebija pietiekamas tiesības, lai saņemtu pensiju Itālijā, tāpēc šī persona pieprasīja, lai Šveicē un Itālijā pabeigtie apdrošināšanas

(8) Ir būtiski, lai no šī sprieduma izdarītu visus pienācīgos secinājumus, kas ir būtiski Kopienas pilsoņiem, kuri izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties uz citu dalībvalsti.

⁽¹⁾ OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.

⁽³⁾ 2002. gada 15. janvāra spriedums lietā C-55/00, "*Elide Gottardo* pret Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)", ECR 2002, I-413. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 149, 5.7.1971., 2. lpp.

- (9) Tādēļ skaidri jānorāda, ka divpusēji līgumi starp dalībvalsti un trešo valsti par sociālo nodrošinājumu jāinterpretē tā, ka priekšrocības, kuras ir tās dalībvalsts pilsoņiem, kura ir līguma puse, principā jāpiešķir arī Kopienas pilsonim, kurš, objektīvi vērtējot, ir tādā pašā situācijā.
- (10) Neatkarīgi no tā, ka spriedumu *Gottardo* lietā vienoti piemēro atsevišķos gadījumos, spēkā esošie divpusējie līgumi ir jāpārskata. Attiecībā uz iepriekš noslēgtiem līgumiem EK Līguma 307. pantā teikts, ka “attiecīgā dalībvalsts vai attiecīgās dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu konstatēto nesaderību,” un attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti pēc 1958. gada 1. janvāra vai pēc datuma, kad dalībvalsts pievienojusies Eiropas Kopienai, EK Līguma 10. pantā paredzēts, ka šis dalībvalstis “atturas no visiem pasākumiem, kas varētu traucēt šā Līguma mērķu sasniegšanu”.
- (11) Attiecībā uz jauniem divpusējiem līgumiem par sociālo nodrošinājumu starp dalībvalsti un trešo valsti ir būtiski atcerēties, ka tajos jāiekļauj konkrēta atsauce uz principu, kas aizliedz diskrimināciju pēc valstspiederības, saistībā ar citu dalībvalstu valstspiederīgajiem, kas izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties dalībvalstī, kura ir attiecīgā līguma puse.
- (12) *Gottardo* lietā pieņemtā sprieduma piemērošana atsevišķos gadījumos lielā mērā ir atkarīga no trešo valstu sadarbības, jo tām jāapstiprina apdrošināšanas periodi, ko tajās pabeigusi attiecīgā persona.
- (13) Administratīvajai komisijai jārisina šis jautājums, jo spriedums *Gottardo* lietā attiecas uz vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu sociālā nodrošinājuma jomā,

rīkojoties saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 883/2004 71. panta 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem,

AR ŠO IESAKA KOMPETENTAJIEM DIENESTIEM UN IESTĀDĒM.

1. Saskaņā ar vienlīdzīgas attieksmes principu un principu, kas aizliedz diskrimināciju pēc valstspiederības starp valsts pilsoņiem un citu valstu valstspiederīgajiem, kuri atbilstoši EK Līguma 39. pantam izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties, ar pensijām saistītās priekšrocības, kādas ir darba ņēmējiem valstī (nodarbinātām un pašnodarbinātām personām), ievērojot līgumu par sociālo nodrošinājumu ar trešo valsti, principā piešķir arī darba ņēmējiem (nodarbinātām un pašnodarbinātām personām), kas ir citu dalībvalstu valstspiederīgie, kuri, objektīvi vērtējot, ir tādā pašā situācijā.
2. Jaunos divpusējos līgumos par sociālo nodrošinājumu starp dalībvalsti un trešo valsti ir jāiekļauj konkrēta atsauce uz principu, kas aizliedz diskrimināciju pēc valstspiederības, saistībā ar citu dalībvalstu valstspiederīgajiem, kas izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties dalībvalstī, kura ir attiecīgā līguma puse.
3. Dalībvalstīm jāinformē iestādes valstīs, ar kurām tās noslēgušas līgumus par sociālo nodrošinājumu un kuru noteikumi attiecas uz to pašu valstspiederīgajiem, par *Gottardo* lietā pieņemtā sprieduma ietekmi, un jāaicina tās sadarboties, piemērojot Tiesas spriedumu. Dalībvalstis, kuras noslēgušas divpusējus līgumus ar tām pašām trešajām valstīm, var rīkoties kopīgi, aicinot uz šādu sadarbību. Šī sadarbība ir acīmredzami izšķiroša, lai spriedumu ievērotu.
4. Šo ieteikumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. To piemēro no īstenošanas Regulas (EK) Nr. 987/2009 spēkā stāšanās dienas.

Administratīvās komisijas priekšsēdētāja
Gabriela PIKOROVÁ